

i de ny Forhold, som ere staaede ved det Lovforslag, som nu er fremlagt, og som i en meget væsentlig Grad forandrer det tidligere Forhold. Men for et enkelt Sporvejselskabs Vedkommende er der Tale om, at denne Eneret allerede udløber næste Aar, og det har forekommet mig og et andet Medlem af Udvalget at være en lovlig kort Frist. Vi have derfor stillet et Endringsforslag, som gaar ud paa, at Ministeriet skulde være bemyndiget til at forlænge denne Sporvejskoncession i et passende Tidsrum, nemlig til 1902, paa visse for Kommunen ret gunstige Betingelser, idet det skulde være paa de samme Betingelser, hvorpaa der i den senere Tid er meddelt Eneret til Sporvej. Jeg skal hermed tillade mig at anbefale dette Endringsforslag.

B. Solm: Under den Gang, som dette Lovforslag har haft i Rigsdagen, hvor det jo har ligget for i adskillige Aar, forekommer det ikke mig, at det har opnaaet at samle Interessen og Opmærksomheden om sig i den Grad, som det efter min Formening fortjener. Jeg ved ikke rigtig, hvorfor det egentlig er saa; det kan ikke være af den Grund, at dette Lovforslag ikke omhandler store økonomiske Interesser og Interesser, som i allerhøjeste Grad ere aktuelle netop for Tiden; jeg har derfor tænkt paa, om det muligvis kunde være, fordi Lovforslaget jo væsentlig kun kommer til at berøre Kjøbenhavn, om at det er af den Grund, at allerede Repræsentanter ude fra Landet ikke have stænket det tilstrækkelig Interesse og Opmærksomhed, saaledes at de egentlig ere komne paa det rene med, hvilke store økonomiske Forhold dette Lovforslag i Virkeligheden omhandler og strejfer ind paa, og hvilke store Interesser der derfor knytte sig til det, saavel set fra Statens Synspunkt som set fra Kommunens Standpunkt. Jeg synes, at man end hyderligere under de nuværende Forhold kunde vente, at det skulde kunne rejse større Interesser, større Opmærksomhed, end det har gjort; thi den Udvikling, som er foregaaet, medens dette Lovforslag har været til Behandling, først i Landsstinget og senere her, er jo gaaet i den Retning, at vi herhjemme nu ikke alene have et Parti, som Dag ud og Dag ind taler om, at man vil værne Arbejderne og Middelstanden mod Kapitalismens Overgreb og Misbrug, men nu er det snart alle Partier, selv det Parti, som sidder med Regeringsmagten i Hænde, som i den seneste Tid have proklameret, at de ogsaa ere villige til at værne Arbejderne og Middelstanden mod Kapitalismens Overgreb. Men hvorledes vil man bære sig ad

med at gøre dette, dersom man ikke vil give sig alvorlig til at stride imod de kapitalstærke Selskaber og Personer? Det ser jeg selvfølgelig ikke ret. Da vi leve i en Tid, hvor alle ere enige om, at man maa støtte Arbejderne og Middelstanden i Kampen for Tilværelsen, og om at gaa mod Kapitalismens Vist til Udbytning af den arbejdende Befolkning, saa kunde der være Grund til i høj Grad at stænke dette Lovforslag Opmærksomhed og Interesse. Men det kommer naturligvis an paa, hvorledes man vil bære sig ad med at værne Arbejderne og Middelstanden mod Kapitalismens Misbrug, dens Udbytning og Vist til at lade Udbyttet af Arbejdet komme hen til Kapitalens Ihænde-havere. Den Maade, hvorpaa vi i de senere Aar have set, at de ledende Partier her i Landet have søgt at værne Arbejderne og Middelstanden, gaar jo i en Retning, bestemt modsat den, som f. Eks. mine Meningsfæller og jeg havde tænkt os, hvis vi skulde til at værne dem. Det, der hovedsagelig har præget den Virksomhed, som de ledende Partier have udfoldet i den Retning, har været det, at man, naar der har været flaget fra den ene eller anden Side over daarlige Tider, trykkende økonomiske Forhold, har svaret: „Lad os lave en ny Skat; der maa vistnok mangle en ny Skat, siden man klager saa meget“. Derfor har man taget under Overvejelse, hvilken Skat der i Djæbliffet kunde være mest hensigtsmæssig og hjælpe bedst. Paa den Maade er man kommen ind paa en Diskussion om ikke ganske saa Statter, der alle sammen uden Undtagelse ere Forbrugsstatter. Vi have faaet en Skat; vi have haft under Debat at skulle have en Brændevinsstat til Støtte for Arbejderne og Middelstanden. Vi have haft en Melstat under Debat, vi have haft Bygningsstylden fremme, og vi havde i de sidste Dage en Næringsstat til Behandling, og maaste blive vi inden lang Tid ved Vedtagelse her i Rigsdagen velsignede med en ny Sukkerstat. Bestandig er det, som det drejer sig om, Statter paa Befolkningens almindelige Forbrugsgenstande og paa de almindelige Grødhverv. Det er den Maade, hvorpaa man fra de ledende Partiers Side mener at kunne værne Arbejderne og Middelstanden mod Kapitalismens Overgreb og imod, at deres Erhverv i det hele taget bliver gjort umuligt af kapitalstærke Selskaber og kapitalstærke Personer. Samtidig med, at man gør dette og hævder, at det at lægge Skat paa den almindelige Befolknings Forbrugsartikler mulig vil kunne hjælpe den ud af den økonomiske Misere, hvori den befinder sig, erkender man — i hvert Fald have de